

Forfatter: Schack, Hans Egede

Titel: Udrag fra Phantasterne

Citation: Schack, Hans Egede: "Phantasterne", i Schack, Hans Egede: *Phantasterne*, udg. af Jens Kr. Andersen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, 1993, s. 131. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-schackval-shoot-idm140004319260240/facsimile.pdf> (tilgået 30. april 2024)

Anvendt udgave: Phantasterne

osv. Paa den Maade vilde det næsten være umuligt at skrive noget Interessant; thi Kritiken maatte jo da idetmindste blive ligesaa kjedelig som Værket selv; og hvem i al Verden kunde da skrive noget Morsomt om: Philosophi, Jurisprudens, Statsøkonomi og overhovedet om næsten Alt, hvad der trykkes og opføres? – Nei, det er langt snarere omvendt, saa at det kritiserede Værk skal tjene Kritiken. Kritiken skal være en selvstændig, genial Produktion, der benytter vedkommende Værk til at skaffe sig Tilværelse, og ved Hjælp deraf erholder forhøiet Interesse. Mange fortrinlige Tanker og Indfald, som jeg maaskee aldrig vilde have faaet anbragte, ere nu blevne til aandrige smaa Monographier, idet jeg har knyttet dem til en eller anden Bog, som skulde have en Kritik; og langtfra at tabe herved vinder Monographien tvertimod, idet den faaer en væsenlig forhøiet Værdi just ved den uventede og frapperende Anvendelse, som den faaer i Forhold til det kritiserede Arbeide.»

Thomas, som allerede havde røget sin Cigar ud, begjærte nu en ny, hvilken Christian, som just ikke havde noget stort Oplag af dem, rakte ham med en Mine, som den, der kaster Perler for Svin. Thomas gjengjældte hans Liberalitet ved at ytre, at det var den usleste Røgtobak, han i sit Liv havde truffet paa, og vedblev dernæst:

»Men ellers finder jeg da, at det var noget Sludder, alt det, som han sagde der, – saavidt som jeg kan begribe det. Det er ligesom, naar jeg skulde strigle Bæster, og jeg saa vilde sige, at jeg ikke striglede for at faae dem rensede og faae Støvet af dem, men for at have den Plaseer at staae og strigle dem: ikke vilde det være ligt nogen Ting.»

Christian fandt det aabenbart ikke sømmeligt at sammenligne en Kritiker i Landets mest ansete Journal med en strigiende Staldkarl; men da han, som berørt, ovenpaa den usædvanlige Enighed med Thomas ikke syntes, at han idag vilde i Strid med ham, svarede han blot med et halvt Smil, og vedblev derpaa:

»Hvad v. Pommern især finder Behag i, er dog den fortrinlige Leilighed, som man ved den Slags Kritiker faaer til, hvad vi før berørte, paa en interessant Maade at gjøre sin Personlighed gjældende. »Jeg veed intet Andet,« – sagde han saaledes forleden Dag, – »hvormed man kan drive et, som jeg i ædlest Forstand vil kalde det, saa fint Koketteri. Paa tusinde smaa Maader kan man bringe sig selv og sine ydre og indre Egenskaber i Erindring; ja, man kan endog i Kritiken indføre selv den Dame, man maatte interessere sig for, og minde om de